

Libor Ambrozek

Ke vzniku Českého Švýcarska

Za dvacátkou se ohlédne snad každý. Ani my bychom v případě výročí vzniku Českého Švýcarska neměli udělat výjimku. Náš nejmladší národní park si to zaslouží. Samozřejmě namítete, že samotný název České Švýcarsko je mnohem starší. Ano, už koncem 18. století začali dva švýcarští malíři nazývat krajinu kolem Labe mezi Děčínem a Pirnou Saským Švýcarskem, protože jim připomínala rodnou zemi. V roce 1990 zde byl vyhlášen stejnojmenný národní park. A tak, jak jsme si přenesli na naši stranu hranice atraktivní název, vznikla i myšlenka, že by mu slušel také stejný stupeň ochrany.

Cesta k cíli byla ale dlouhá. Hned v roce 1990 po vzniku NP Saské Švýcarsko napsali členové ČSOP z Krásné Lípy předsedkyni ČNR Dagmar Burešové, aby i naše země přehlásila CHKO Labské pískovce na nejvyšší stupeň ochrany. Byla vhodná doba, krátce po sametové revoluci byly přeshraniční aktivity i ochrana přírody

Zbyněk Linhart

v módě. V případě Šumavy a Podyjí se to povedlo, na drsném severu nás však čekalo ještě deset let práce. Vzniku parku se bránili z nejrůznějších důvodů (od nedostatku informací až po obavy z omezení pohybu či ztráty kompetencí) mnozí místní obyvatelé včetně některých obecních samospráv, lesníci, myslivci, ale i v této oblasti velmi aktivní turisté.

Do čela úsilí o národní park se spolu s ochránci přírody postavilo město Krásná Lípa, které správně pochopilo jeho potenciál pro rozvoj regionu s velkou nezaměstnaností a tíživým dědictvím sudetského pohraničí. Konečně byl na podzim 1998 předložen do Poslanecké sněmovny návrh zákona o NP České Švýcarsko. Jeho přijetí téměř nikdo nezpochybňoval, na kompetence a především rozlohu však byly názory rozmanité. Na půdě ministerstva zemědělství vznikla tzv. malá varianta, jejíž přijetí by park doslova zmrazilo. Chyběl v ní nejen Růžák, ale i Jetřichovické stěny a soutěsky Kamenice, jedny z nejvýznam-

nějších symbolů území! Vzhledem k poměrům v politickém spektru hrozilo její přijetí. Trpělivým jednáním zpravodaje se naštěstí podařilo vytvořit kompromisní „střední variantu“, která všechny důležité fenomény obsahovala. Za šťastné rozhodnutí považujeme i přesunutí sídla správy z Děčína do Krásné Lípy. V létě 1999 byl zákon velkou většinou hlasů schválen, aby 1. ledna vstoupil v platnost.

Krátce po vzniku parku byla správou NP, městem Krásná Lípa a ZO ČSOP Tilia založena obecně prospěšná společnost České Švýcarsko, která se ujala iniciativy v oblasti propagace regionu, aktivního usměrňování návštěvnosti, ekologické výchovy i přeshraniční spolupráce. Málokterý z návštěvníků Krásné Lípy vynechá návštěvu jí provozovaného Domu Českého Švýcarska, jednoho z prvních zařízení tohoto druhu u nás.

Cílem našeho společného ohlednutí za nelehkými počátky národního parku však neměla být jen vzpomínka. Chtěli jsme zdůraznit, že to, co dnes považujeme za samozřejmé, muselo být společným úsilím mnohých těžce vybojováno. Totéž platí i o budoucím postavení národního parku, kterému do dalších let přejeme vše nejlepší.

Libor Ambrozek,
předseda Českého svazu ochránců přírody,
v roce 1998 poslanec PSP ČR a zpravodaj
zákona o NP České Švýcarsko

Zbyněk Linhart,
předseda výboru pro územní rozvoj,
veřejnou správu a životní prostředí Senátu
PČR, v roce 1998 místostarosta Krásné Lípy

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 5/2020 Ročník 75
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč
Roční předplatné 234 Kč
Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2020 Všechna práva vyhrazena.
Žádná část tohoto časopisu nesmí být
reprodukována či šířena bez písemného
souhlasu vydavatele.

ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
s podporou Správy Krkonošského národního
parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí,
Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor RNDr. Zdeněk Patzelt
Redakční rada RNDr. Libor Ambrozek ●
Mgr. Jiří Bašta ● prof. RNDr. Vladimír
Bejček, CSc. ● Ing. Karel Drbal ● Mgr. Svatava
Havelková ● Ing. Michael Hošek ●
prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc. ●
Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D. ●
doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. ● JUDr. Svatomír
Mlčoch ● Ing. Jan Moravec ● RNDr. František
Pelc (předseda) ● Ing. Pavel Pešout ●
RNDr. Jan Plesník, CSc. ● RNDr. František
Pojer ● Ing. Martin Starý ● Ing. Jakub
Šafránek ● Ing. Martin Škorpík ● Mgr. Karolína
Šulová

Adresa redakce
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 283 069 247, 283 069 111, fax 283 069 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žitbku 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz, www.send.cz
Objednávky do zahraničí
vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 283 069 127
predplatne@nature.cz
Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
Grafická úprava a sazba Ing. Jan Mastný
Korektury PhDr. Radmila Pavelková

Toto číslo vychází 29. 10. 2020

Kompletní čísla časopisu a podrobný seznam
literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

